

# Hadak



# Útján

## Bajtársi Híradó

### A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXVII. évfolyam

2016. október-november-december

554. szám

---

#### Karácsony előtti gondolatok az MHBK Dél-Ausztráliai Főcsoportja vezetőjétől

Karácsony közeledte arra emlékeztet, hogy a körülmények mindig változnak, csak Isten terve az, ami maradandó. Ezért cselekedeteinket az adott helyzethez kell formálni. Bajtársaink feladataihoz tartozik "a harcos szellem, a nemzetfenntartó hősi eszmények és a magyar katonai hagyományok, valamint a bajtársi összefogás ápolása a szabad magyarság körében."

Közösségünk a jövő évben ünnepli fennállásának 70. évfordulóját. Ez idő alatt voltak helyzetek, amikor nem volt szabad szólni, aztán szabadon szólhattunk, de nem hallgatták meg. Közösségünk a szellem és az igazság fegyvereivel tartott ki és nem engedte, hogy a megalkuvás erőt vegyen rajtunk. A hősi eszmények, a hagyományok, valamint a bajtársi összefogás fontos igazságot rejtenek magukban, ami egyben megvédi elődeink jó hírnevét, mert a harcos szellem jó munkára vezérelte őket.

Mostanában van érdeklődés főcsoportunk felől, de csak jelenlegi működéséről, az elmúlt évek munkája keveseket érdekel, pedig a teljes kép az, hogy megtartottuk a keresztény erkölcs, a magyar öntudat, a hazaszeretet, a kötelességvállalás magasztos eszméit. Megtettük mindazt, amit a kommunizmus elnyomásában szenvedő testvéreink nem tehettek.

Nemzetünk védelme sok áldozatot követelt évszázadokon át, ami nem darabos, hanem egységes, folyamatos esemény. Minden résznek megvannak a maga feladatai. Azonban ahogy növekszünk hitben és

## Hadak Útján Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója. Indult 1948-49-ben Ausztriában

ill. Bajorországban, "MHBK Központi Tájékoztató" címen.

World Federation of Hungarian Veterans

Official Review, Quarterly Periodical

Megjelenik negyedévenként, március, június, szeptember és december hónapokban.

ISSN 0847-2599

Kiadó/Publisher: Simonyi László, Chicago, MHBK központi vezető

Főszerkesztő/Editor: Dr. Tóth Gergely

Nyomda/Printing: Weller Publishing, Toronto

A szerkesztő levelezési és emailcíme:

Hadak Útján, Dr. Tóth Gergely

P.O.Box 982740

Park City, UT 84098, USA

Email: hadakutjan@yahoo.com

Az emailben továbbított gépelt anyagot kérjük *simi word-formátumban* elküldeni.

Címváltozások bejelentése, előfizetési

csekkek, hozzájárulások:

1. Kanadából, Ausztráliából, Nagy-Britanniából kérjük az alábbi címre:

Hungarian Veterans, Charles Borbás

412 - 186 Stephen Dr.

Toronto, Ont. M8Y 3N6, Canada

2. Minden előfizető, ill. MHBK Főcsoport és csoport Európából, USA-ból, Dél-Amerikából előfizetési díját ill. Zrínyi Alap járadékát kérjük erre a címre állítsa ki és postázza USA dollárban:

MHBK Treasurer

10616 Wakefield St., Westchester, IL 60154,  
USA

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza. A szükséges javítás és a rövidítés jogát fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó álláspontját, s azokért mindenkor a cikkíró felelős. Folyóiratunkban megjelent írásokat – a szerző és lapunk megnevezésével – más újságok és honlapok szabadon átvehetik.



Lapzárta:

Március, június, szeptember ill. december 1.

Az időről-időre fellépő helyhiány kapcsán megértésüket kérjük, amennyiben lehet, a beküldött anyagot a következő számokban közöljük.

A tartalomból:

- Az emigrációs csoportok hírei
- Borbás Károly: Karácsonyaim
- A 60. évfordulóra emlékeztünk
- A 99 éves v. Detre Gyula köszöntése
- v. Falk Viktor könyvének ismertetése
- Megemlékezések, programok az ősz folyamán
- A fegyvernemi hadapródiskolákra emlékeztek
- Halálhírek, méltatások, rövid hírek, levelek

bölcsességben, rájövünk, hogy kötelességeinknek eleget kell tegyünk, ám nem tudunk és nem is kell mindent befejeznünk. Van, ami utánunk válik valóra. Ez Isten terve, ami megnyugvást is jelent számunkra. Helyi főcsoportunk megalakulásának rövid története: Isten gondviselése során kaptunk rátermett vezetőket, nem maradtunk árvák. Az ő tehetségük csoportokba tömörítette a menekülteket és kialakult a bajtársi támogatás szerte a világon.

Magyar bevándorló csoportok 1949-től kisebb-nagyobb létszámban érkeztek meg Ausztrália különböző államaiba. Dél-Ausztráliában már kezdettől tervezgették egy MHBK közösség létrehozását, mely Dalos János fhdgy., dr. Krassay Antal orvos alez., Vajda István fhdgy. és Vincze Sándor csendőr szds. kezdeményezése alapján 1951-ben létre is jött. Az MHBK csoport alkalmanként, otthonokban találkozott és a Hadak Útján Híradó jelentette csupán Központunkkal a kapcsolatot. A helyi szervezetünket alapítónk 1952-ben emelte főcsoport rangra. Főcsoportunk felvette a „Zákó András” Főcsoport nevet és ez évben lett megválasztva az első főcsoportvezető. Létszámunk ettől kezdve emelkedőben volt. Itt Ausztráliában márcsak földrajzi helyzetünknel fogva sem volt a csoportoknak katonai jellegük, bár tagjaik között túlnyomó számban voltak képviselve a volt m. kir. honvédség tiszti és legénységi állományú tagjai.

Főcsoportunk tagja lett az 1954-ben alakult Dél-Ausztráliai Magyar Szövetségnek és mindig részt vett a nemzeti felfogású társegyesületek munkájában, s tagjaink tisztségeket is vállaltak. 1954-ben a Mindszenty Egyesület egy „Hunyadi János Emlékserleget” ajándékozott Főcsoportunknak. Azóta megrendeztük évi Serlegvacsoránkat. 1971-ig „Hunyadi Serlegvacsora”, utána „Szent László Serlegvacsora” – mivel az előzőt Ifjúsági Csoportunk örökölte.

1956-ban Nemzetünk felkelése az elnyomás ellen igen felvillanyozta bajtársaink lelkét. Sajnos a nyugat közömbössége óriási csalódást okozott. Menekültek ezrei jutottak Ausztráliába, mivel a magyarság és közösségünk tagjainak munkahelyeiken való példás helytállása, magatartása nagy megbecsülésnek örvendett. A római katolikus közösség élén akkor dr. Fazekas László volt tábori lelkész, a protestáns egyház élén Vajda Lajos református tábori lelkész állottak és egyben Főcsoportunk szilárd tagjai voltak.

Ifjúsági Csoportunk 1963 végén alakult meg. Így kerültem 16 éves koromban, testvéreimmel együtt én is az MHBK csoportba. Az ifjúság minden nemzeti előadáson szerepelt zeneszámokkal, verssel, tánccal és színdarabokkal, amiket a főcsoport tehetséges tagjai rendeztek. 1969-ben indult a háromévenként különböző államokban tartott Ausztráliai Magyar Kultúrtaálkozó megrendezése és megkezdődött a melbourne-i és helyi ifjúsági csoportjaink évenkénti kölcsönös látogatása is, főleg Hősök Napja alkalmából. A következő évtizedek sok sikert és élményt hozott, ami felejthetetlen számunkra. Hosszú lista lenne a nevek megemlézése, akik önkéntes áldozata mindezt elősegítette. A történetek leírása megtalálható *Bajtársi*

*Értesítőnk* számaiban, ami elérte a 46. évfolyamát és bizonyítja, hogy nem adtuk fel a küzdelmet Hazánk és elszakított testvéreink helyzetének javításáért. Tagjaink létszáma rohamosan csökken, de az életre szóló hűség és kitartás arra vezérel minket, hogy személyi tapasztalainkkal, egy jó szóval, köszönettel és anyagi támogatással segítsük azokat, akik átveszik a Magyar Nemzet ápolásáért végzett munkát.

Főcsoportunk rendezésében továbbra is rendszeresen ünnepeljük a Hősök napját, megkoszorúzzuk az 1980-ban készült emlékművet és más egyesületekkel karöltve rendezzük meg nemzeti ünnepeinket, valamint Szent István napját. Ezek elősegítik a fiatal magyarok magyarrá nevelését és magyarnak megtartását is.

További jó munkát kívánok minden magyar közösségnek!

Dobozy István VRNT, MHBK Dél-Ausztráliai "Zákó András" főcsoportvezető, a Központi Vezető ausztráliai helyettese

---

**Minden kedves bajtársunknak és olvasónknak áldott karácsonyt és békés új évet kíván szeretettel a szerkesztő.**



## **Buenos Aires-i hírek**

### **A Szent László Rend délamerikai törzsszéktartója látogatása Budapesten**

Néhai v. Ladányi Domonkos (\**Balassagyarmat, 1917. január 10, + Buenos Aires, 2011. július 24. – a szerk.*) barátom ajánlására 2003-ban vettek fel a Szent László Társaság és Rendbe, v. Goór György főkapitány által. Ma rám hárul mind a Szent László Rend délamerikai ügyeinek intézése, mind az argentin hadsereggel való további jó viszony ápolása, főleg a Colegio Militar de la Nación-nal. Ez a munka sikeresen folyik, nem feledkezve Czetz János tábornok emléke és tisztelete megőrzéséről sem. Otthoni augusztusi tartózkodásom alkalmával elsősorban prof. Dr. Szakály Sándorral találkoztam Czetz János kétnyelvű életrajzi könyve kiadásával kapcsolatban. Miután ezzel Dr. Kedves Gyula ezredes úr is foglalkozik, vele is

találkoztam, s ő is nagy örömmel fogadott.

Tudván, hogy otthon már készül egy film Czetz tábornok életéről, meglátogattam Szőnyi Ferenc volt Buenos Aires-i nagykövetet, aki a forgatócsoportnak lesz majd kísérője és fordítója Argentínában. Ezután Kedves ezredes úr kíséretében meglátogattam Dr. Holló József Ferenc ny. altábornagyot, a Honvédelmi Minisztérium szaktanácsadóját, referálva argentinai tevékenységünkről. Többek között tájékoztattam jó viszonyunkról az argentin hadsereggel, és arról, hogy 2019-ben fogja ünnepelni az argentin tiszti iskola alapítása 150. évfordulóját.

Végül Dr. Boldizsár Gábor ezredes, dékán fogadott és meghívott a tiszti avatásra, melyen 104 új tiszt esküdött fel a Parlament előtti, augusztus 20.-ai ünnepélyen nagy méltósággal. Most készülünk a Colegio Militar de la Nacion alapításának október 7-én ünnepelt évfordulójára, melyen mint mindig, magyar közösségünk képviselője is jelen lesz.

Mindnyájatokat ölel

Honfi János Győző, a Szent László Rend délamerikai törzsszéktartója, Buenos Aires

## **A Forradalom és Szabadságharc 60. évfordulója megünneplése**

Az argentinai magyar kolónia október 15-én emlékezett meg az 56-os Forradalom és Szabadságharc hatvanadik évfordulójáról a "Plaza Hungaria"-n (a Magyar Téren) felállított székely kapunál. Az ünnepi beszédet a Magyarországról érkező Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes tartotta. Ezt követően a Hungária Egyesületben, szintén Semjén Zsolt jelenlétével, október 16.-án 18 órakor volt a Zrínyi Kör (ZIK) rendezésében megemlékező ünnepély.

Francisconé Balthazár Márta

## **Évvégi ünnepi ebéd a Szent László Iskolában**

November 6-án tartotta a Szent István Kör, a Vitézi Rend és a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége idei szokásos évvégi ebédét a magyar alapítású Szent László Iskolában. Az ünnepi beszédet Redl Erzsébet, a Szent István Kör és a Szent László Iskola igazgatósági tagja mondta.

Miután köszöntötte a megjelenteket, a magyar nagykövetet és a konzult, a magyar egyesületek vezetőit és tagjait, a Szent László Iskola igazgatósági és tanári karát, a megjelent volt tanulókat (akik ma már mind egyetemet végeztek vagy az üzleti életben dolgoznak), és az összes jelenlevő argentin és magyar barátot, így folytatta: "Ez az év egy nagyon fontos jubileumi év volt, mert idén ünnepeltük a Szent László Iskola alapításának 50. évfordulóját, majd októberben emlékeztünk a kommunista-ellenes magyar Forradalom és Szabadságharc 60. évfordulójára, ami több egymásutáni megemlékezést eredményezett: az Argentin Kulturális Központban, a Hungária Egyesületben, a Mindszentynumban és a Magyar Nagykövetségen, amelyeken jelen volt Dr. Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese is. A

jövő évben fogjuk ünnepelni a Szent István Kör alapításának 60. és Szent László királyunk koronázásának 940. évfordulóját, amelyekkel kapcsolatos ünnepi rendezvényekre szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Most már következnek a mindannyiunkat érintő ünnepek, a karácsony és az újesztendő:

*Itt az új év, hozzon sok jót,*

*A régi jót el ne vigye,*

*De ha új jót nem tud hozni,*

*Vigye el a régi rosszat.*

Minden jelenlevő család kap egy kis ajándék meglepetést karácsonyra, de nehogy azt higgyék, hogy a belsejében csak levegő van. Tele van jókívánsággal, boldogságot, egészséget remélve, és nagyon sok szeretettel átadva.”

(Jelentette v. Ferenczy Lóránt m. kir. tüzértiszt, a volt argentinai Czetz János MHBK Főcsoport vezetője.)

---

## Borbás Károly: Jelen voltunk az 56-os ontariói megemlékezéseken

A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége torontói csoportja minden esztendőben a Szabadságharc megemlékezésein aktívan részt vett. Az idén is a 60. évforduló alkalmából több rendezvényen jelen voltunk.

A Budapest Parkban ez alkalomra elkészített szimbolikus „Szabadság alagútján” áthaladva követhetjük végig a lyukas zászlótól a kanadai juharlevélig való érkezésünket. Bajtársainkkal, akikkel akkor érkeztünk Torontóba, ma már kevesen, meghatottan haladtunk át az alagúton. Átérezve elhagyott hazánk emlékét, a menekülés útját, a küzdelmet, a beilleszkedés nehézségeit. Visszaemlékezünk a régebben megalakult MHBK csoportra, akik örömmel fogadták akkori érkezésünket és tagjai közé fogadtak.



Október 22.-én a Magyar Házban megrendezett Gálavacsorán Magyarország kormánya, illetve a Torontói Főkonzulátus emléklapokat adományozott. Több bajtársunk is részesült bennük az 56-os eseményekben való részvételéért. Október 23-án részt vettünk az Ontario tartományi parlament és a City Hall előtti zászlófelvonáson. Magyar zászlónk több napon át hirdeti a szabadságharc emlékét. Beszédet hangzottak el, többek között Varga Mihály, Magyarország Nemzetgazdasági miniszterétől. Délután a Budapest Parkban lévő 56-os Emlékmű előtt az

MHBK is elhelyezte koszorúját, majd ott voltunk a Magyar Házban megrendezett ünnepségen, ahol szép műsor keretében emlékeztünk. **Ahol hősokeket nem felejtik, mindig lesznek újak!**

## A központi vezető üzenete

Kedves Bajtársak, Bajtársnők!

Kellemes karácsonyi ünnepeket és egy nagyon boldog új évet kívánok Mindnyájatoknak. Nekem, mint sokunknak, ez a hatvanhatodik Karácsonyom lesz Hazánktól távol.

Hazánknak pedig azt kívánom, hogy továbbra is álljon a régi, történelmi vártán, amin már oly sok évszázada tesz, szilárdan, megalkuvás nélkül, hogy Magyarország magyar maradjon. Ez az őseink vérével áztatott szent föld magyar kell maradjon, nem pedig egy globalizált korcs keverék, amit a Sorosék által lefizetett Európai Unió át akar formálni. Már vannak mások is Hazánk körül és máshol nyugaton, akik kezdik érteni, micsoda ördögi nemzetgyilkoló veszélyben van egész Európa, s nemsokára a magyar önvédelmet fogják utánozni. Csak úgy is legyen, Isten nevében harcoljanak nemzeti fennmaradásukért velünk együtt.

Legyen jó, kibírható telünk, és egészséggel nézzetek az új tavasz elé.

Bajtársi szeretettel, Simonyi László központi vezető, Chicago

## Főszerkesztő emeritusunk köszöntése 98. születésnapját követően

Borbás Károly (Toronto), lapunknak 1988-2012 decemberéig főszerkesztője (a szerkesztőség 1988-ban került át Münchenből Torontóba), október 19-én ünnepelte 98. születésnapját, mely alkalomból utólag szeretettel köszöntjük. A kommunizmus alatti helytállását és sok évtizedes, máig tartó nemzetérősítő és hagyományápoló munkáját hálással köszönjük, és a Jóisten áldását kívánjuk az ő és felesége és segítőtársa, Erzsébet asszony életére!

---

## Részletek Dobozy István VRNT, az MHBK Délausztrália „Zákó András” főcsoportvezetője jelentéseiből Adelaide-ből, a helyi MHBK Értesítő 2016. szeptember-októberi számából:

Bajtársak!

Itt a **dicsőséges 1956-os Forradalom 60. évfordulója**. Az emlékezés újra felidézi az elnyomás gyalázatos cselekedeteit és azt a sok megvetést, amit a magyar nép szenvedett a szabadságért való küzdelemben. Visszatekintve az eseményekre köszönettel tartozunk mindazoknak, akik harcoltak Nemzetünk szabadságáért és megmaradásáért. A Haza szeretete mindig megkívánta a harcot az emberi jogok

biztosítására, de ugyanakkor erőt is adott annak elérésére. Istennek legyen hála. Éljen 1956-os Forradalmunk emléke!

**Bajtársi jókívánságainkat küldtük** Öry László október 5.-i, Fekete Árpád október 19-i születésnapja alkalmából. Csejthey Zsoltné és Jakab Istvánné szeptember 12-i Mária-névnapihoz jó egészséget és sok örömet kívántunk.

**Elhunyt Újházy Erzsébet.** Szabadságomon kaptam a hírt kedves bajtársnőnk haláláról. Temetésére a következő üzenetet küldtem: Újházy Erzsébet a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségünk dolgozó tagja volt. Szent László lovagjává avatott tag 1978-ban, a magyarságért kiváló szolgálatai elismeréséül a Lovagkereszt kitüntetését 2008-ban kapta. Tudom, hogy Erzsébet bajtársnőnk életéről többen megemlékeznek, de röviden összefoglalva mondhatom, hogy a “Magyarnak maradni – bármi legyen sorsod!” verssor tükrözi legjobban élete útját. Az emigráció nehézségei ellenére mindig fontosnak tartotta a magyar rendezvények megtartását és különösen a nemzeti ünnepeinken bekapcsolódott a szervezésbe és nagy erőfeszítéssel munkálkodott a siker érdekében. Az MHBK-s és Szent László Rend összejöveteleinket örömmel támogatta és a kertjében virágzó levendulavirág mindig ott díszlett asztalainkon. Szeretett Bajtársnő, nyugodj békében! Leányodnak, Katinak és családjának kívánunk megnyugvást Isten akaratában.

**2016. november 6. MHBK közgyűlés és ebéd.** Minden kedves Bajtársunkat és családtagjaikat szeretettel láttuk a vasárnap délutáni közgyűlésen, amit egy családi ebéddel egybekötve tartottunk a megszokott helyen: 13 Wood St., South Plympton. Dobozy István és felesége, Mariandl mindenkit szeretettel várt.

A jelenlegi vezetőségi és választmányi tagok a következők:

Főcsoportvezető: Dobozy István

Főcsoportvezető helyettes: ?

Társadalmi titkár (zászlótiszt): Nagy Ferenc

Tájékoztató titkár: Berekally Magdolna

Pénztáros: v.Nagy Ákos

Választmány: Antal Éva, Antal Ferenc, Wetherell Ildikó és Kiss Katalin (háznagy)

Kérek jelöléseket a főcsoportvezető helyettesi tisztségre. A szabályzatunkban megtalálható a helyettes feladatköre, melyhez hozzátartozik képviselni csoportunkat a Délausztráliai Magyar Egyesületek Szövetsége gyűlésein, valamint az irattárunkról és az MHBK világszervezet vezetőinek kapcsolatairól való ismeretek. Jelölésekre minden tagnak joga van, aki a “Zrínyi Alap” hozzájárulását maradéktalanul befizette. A jelöléseket kérjük egy héttel évi közgyűlésünk előtt vezetőségünkhöz eljuttatni. (A jelöléshez a jelölt aláírása szükséges, elfogadás végett). A közgyűlésről való távolmaradás esetén minden Bajtársnő és Bajtárs szavazati jogát a fenti személyek támogatására érvényesítjük, ha írásban az ellen nem kapunk értesítést a gyűlés előtt.





## Tiltakozunk...

Megdöbbenéssel értesültünk a magyar újságokból, hogy amerikai ihletésű „töklámpások” lepték el a Hősök terét. Mint tudjuk, a Nemzeti Pantheon, ezeréves múltunk történelmi szobrai előtt nyugszik az „Ismeretlen katona” jelképes sírja. Itt hangzott el katonatiszt-jelöltjeink esküje: „A Hazáért mindhalálig!”

A kilenc év óta a Hősök Terén megrendezett Nemzeti Vágta helyszínével sem értettünk egyet. Bár az idén megemlékeztek ez alkalommal Kiss Sándor határőrvidéki székely huszár ezredesről, példaadó önfeláldozó, küzdő szelleméről. Ez elfogadható az idős katona veteránok számára.



De az már nem, hogy a Hősök terén rendezték meg a „töklámpások” versengését. Ez a rendezvény megsérti a tér és az ismeretlen katona sírjának kegyeleti méltóságát. Külföldről érkező neves személyek ha Magyarországra látogatnak, itt róják le kegyeletüket és hajtanak fejet.

A töklámpások vidám vetélkedője méltatlan a hely szellemiségéhez, ezért más helyszínen kellett volna megrendezni. Még akkor is, ha ezt összekötötték egy jótékonyági gyűjtéssel.

**Borbás Károly**

**A szerkesztő hozzászólása:** teljes mértékben egyetértünk a fenti sorokkal. A Halloween-nek is megvan a létjogosultsága, ott, ahol népszerűvé vált, Amerikában. Elfogadhatatlan azonban, hogy egy olyan eseményt támogassunk egy méltóságot kívánó, kiemelt helyszínen, melynek a világban amúgy is az az elsődleges és természetesen jól eltitkolt célja, hogy az egy nappal későbbi Mindenszentek, majd a Halottak napja hagyományos keresztény ünnepeket elhomályosítsa, majd teljesen elsorvassza, elfeledtesse, hasonlóan a karácsonyra kényszerített Santa Claushoz.

### Figyelem!

A szerkesztő lakhelyváltozása miatt **2017 májusától** (remélhetőleg korlátozott, két-három hónapos ideig) a Hadak Útján **csak emailben továbbított** (és word programban megírt vagy sima emailszöveggként küldött) **anyagot képes fogadni** illetve garantáltan megkapni, változatlanul a [hadakutjan@yahoo.com](mailto:hadakutjan@yahoo.com) emailcímre. **-Az új postafiókcímet 2017. szeptember 1-én megjelenő számunkban közöljük.** Megértésüket és természetesen a jövőbeni anyagokat is köszönjük!

## Karácsonyaim

Az Úristen kegyelmével nemrég betöltöttem a 98. évemet, most pedig közeledik a kereszténység legszebb ünnepe, a Karácsony. Nekem az emigrációban a hatvanadik. Visszapergetem gyermekkori éveimet, szüleim otthonában.

Akkor még azt hittem, hogy Jézuska hozza a karácsonyfát és alá az ajándékokat. Öt éves lehettem, amikor a szomszédból hazaszöktem, és megláttam, hogy édesapám hozza az összekötözött fenyőfát. Este, amikor megszólalt a kis csengettyű, szüleim behívtak a szobába. Ott álltam a csillogó, feldíszített fa előtt, szüleim fogták a kezemet és áhítattal énekeltük „mennyből az angyalt”. Én hol őket néztem, hol a csillagszórókat és az ajándék dobozokat. Belülről furcsa enyhe csalódást éreztem. Hát nem a Jézuska hozza a karácsonyfát? Zavarodott voltam. A karácsonyest csodaváró illúziója valósággá lett.

Tizenhat évvel később, amikor katonaruhában az első szabadságot megkaptam, Szentestén ott álltunk a csillogó karácsonyfa előtt. Most már én fogtam szüleim kezét és én raktam a fa alá ajándékaimat. A csodavárást már régen elfeledtem a gyermekkori illúziókkal együtt.

Két évvel később a Don partján már karácsonyfa sem volt, csak néhány otthonról kapott szaloncukor. A „mennyből az angyal” áhítatunkat a szomszédból átjött német haditudósító kollégák váltották át „Heilige Nacht”-ra. Bosszankodtunk a cseréért, de a velük hozott „snapsz” kortyolgatása ezt enyhítette, és a Szenteste hangulata közös békét hozott.

Negyvennégy karácsonyán a budai Várban még elénekelhettük a „mennyből az angyalt”. Másnap a békét-örömet hirdető betlehemi angyalok serege helyett Budapestet körülzárta a kegyetlen halált osztó szovjet hadsereg.

Két évvel később sokezer kilométerre a budai Vártól, az Irtisz folyó partján, Omszk város közelében, egy drótkerítéssel körülzárt régi iskolateremben voltunk elhelyezve. Egyik fogolytársunk egy talált színes krétával betlehemi jászolt és karácsonyfát rajzolt egy papírlapra. Könnyezve énekeltük a dalt és fájó szívvel gondoltunk otthoni szeretteinkre.

1948-ban újra itthon, a Buda-déli internáló táborban. Karácsony napján egy szerzetesrend női apácai kakaóval és friss brióssal leptek meg bennünket. Foglyok voltunk, de a hazai földön kicsivel jobb hangulatban énekelhettük a „mennyből az angyalt”.

1953-ban a kommunista fogságból való szabadulás után végre otthoni környezetben családommal együtt fogtuk egymás kezét és meghatottan énekeltük a karácsonyi éneket. Ez az állapot nem tartott sokáig, az 56-os Forradalom és annak megtorlása hazám elhagyására kényszerített.

1956 karácsonya Linzben ért. Az egyik téren a csillogó, égig érő karácsonyfát magyar menekültek egymás kezét fogva álltuk körül. Könnyezve énekeltünk, majd osztrák járókelők csatlakoztak hozzánk és a Heilige Nacht-tal fejezték be karácsonyi áhítatunkat, s apró ajándékokkal kedveskedtek.

Egy évvel később már Torontóban az egyik magyar templom halljában gyülekeztünk. Az ottani lelkipásztor kedvesen fogadott. Az új befogadó országban szomorúan, de egy jobb és szabadabb élet

reményében énekeltük a „mennyből az angyalt”.

Azóta eltelt hatvan esztendő. Már nem egymás kezét fogjuk az összetartozás jeleként, hanem a komputeren keresztül küldjük a karácsonyi jókívánságainkat. A szelíd gyertyalángot színes villogók, a csengő hangját a harsány “Dzsingel Bell” váltja fel. A betlehemi Szent Család képe helyett hóember, Santa Claus, szánkózó gyerekek és más hazug ábrák ékesítik a „Season’s Greetings” üdvözlő feliratú, semmitmondó lapokat.

A karácsonyest áhítatában Márait idézzük szabadon: „Mennyből az angyal, menj sietve Budapestre”. Vigyél békét, erős hitet, hogy a magyarok megint megvédhessék a kereszténységet, Hazánkban, és Európában.

Borbás Károly, főszerkesztő emeritus, Toronto

---

**Előző számunk 15. oldalán *'56-ban nem voltunk egyedül!* címmel közöltünk írást arról, hogy 1956-ban a spanyol államelnök Franco tábornoknak – egyedülként a világban – komoly szándékában állt fegyverrel is támogatni a magyar Szabadságharcot, amit azonban az amerikai hatóságok megakadályoztak. Ezzel kapcsolatban érkezett az alábbi hozzáfűzés v. Ferenczy Lóránt m. kir. tüzértisztől, a volt argentinai Czetz János MHBK Főcsoport vezetőjétől Buenos Airesből.**

“Ezen íráshoz hozzáteszem, hogy az 56-os magyar Forradalom kitörése után azonnal, nemcsak a Magyar Harcosok Bajtársi Közösége argentinai tagjai, hanem a társemigrációk több tagja és több ezer fiatal argentin önként jelentkezett a magyar szabadság megvédésére, és az akkori argentin antikommunista kormány megállapodott Francoval, hogy ezeket argentin katonai repülőgépekkel Spanyolországba szállítják, onnan pedig felfegyverezve spanyol katonai repülőgépek Magyarországra viszik.

Amikor az amerikai Eisenhower erről értesült, közölte Francoval, hogy amennyiben ezek a repülőgépek észak-amerikai (megszállt) felségterületre érkeznek, akkor ezeket a gépeket lelöveti, megakadályozva ezáltal a magyar szabadság megvédését a magyarországi kommunizmus ellen. Sőt Titón keresztül külön is értesítette az oroszországi kommunista vezetőket, hogy az USA nem fog sem harcba lépni, sem közbeszólni, szabad kezet adva ezáltal a moszkvai kommunistáknak, akik így hatalmas ellentámadást indítottak a Szovjetunióból november 4-ére.

Bajtársi köszöntéssel: Loló”

## v. Falk Viktor (Cleveland) könyvét ismertetjük

Megjelent v. Falk Viktor, a clevelandi magyar közösség oszlopos tagja (\*Kecskemét 1931) angol nyelven írott könyve, az *“Of Fire, Iron and Blood. A Short History of the Royal Hungarian ‘Honvéd’ Army in the Second World War”* (ISBN 979-1-5136-1571-4). A tetszetős, 211 oldalas, tíz évnyi kutatómunkával összeállított kötetet a szerző édesapjának, id. v. Falk Viktor tüzér alezredesnek ajánlja, akinek “kötelességtudata és példamutatása volt e könyv megalkotásának elsődleges ösztönzője” (a szerk. fordítása). A mű 1982-ben készült kézírata abban az évben elnyerte a clevelandi Magyar Társaság Árpád Akadémiájának aranyérmét. A könyv mostani megjelenésében a Szent László Rend helyi csoportja valamint Szappanos István is segédkezett, a hátoldalán lévő ajánlás pedig Szentkirályi Zsolttól, az amerikai hadsereg ezredesétől való. A mű célja a M. Kir. Honvédség II. világháborúbeli küzdelmeinek egy világnyelven is való ismertetése, mivel ezek eddig egyáltalán nem a valóságnak megfelelően szerepeltek az irodalomban. A könyv sok képet és térképet tartalmaz, arcképekkel mutatja be a harcokat irányító magyar, német és orosz tiszteket, függeléke pedig leírja a magyar gyártmányú harckocsikat és a légierő repülőgépeit is. Sok új adatot tartalmaz azok számára, akik az igaz történelem iránt érdeklődnek. Megrendelhető 30 dollárért a szerző címén, v. Falk Viktor, 1640 Columbia Rd., Westlake, OH 44145, USA.



FOTÓ: DR. TÓTH GERGELY 2014 JÚL

v. Falk Viktor (1900-1987) és felesége nyughelye Clevelandben, a Sunset Memorial temető magyar részlegében, melyet néhai Dobolyi Árpád hozott létre (a szerkesztő felvétele)



**Szíki Károly egri színművész, az 56-os Világ Emlékbizottság (VEB) elnöke, az emigrációs közösségek megemlékezéseinek, műsorainak gyakori szereplője írt a 99 éves v. Detre Gyula (Montréal) köszöntéséről a Torontói Hét alkalmából**

Kimagasló történelmi személyiséget keresett fel a *Torontói Hét* idején Montréalban a VEB elnöke, Szíki Károly és köszöntötte ünnepi műsora előtt vitéz Detre Gyula Lászlót (*m. kir. honvéd testőr főhadnagy, 1942. december 6-án avatták a Ludovikán, a montreáli MHBK és a kanadai MHBK főcsoportvezetője, \*Monostorszeg 1918. március 19 – a szerk.*). Detrét a *Történelem közletről* c. történelemrögzítő életrajzi kötetéből is ismerhetjük, van, aki személyes kapcsolata révén, mint magam is, aki egy évtizede ismerte meg Montréalban, amikor Szeleczy Zita műsorát bemutattam a magyar Idősek Otthonában (*Foyer Hongrois – a szerk.*). Ekkor Detre felvázolta a Szeleczyvel való személyes ismeretségét és eddig nem ismert dokumentumfotókat adott át nekem a nemzet pacsirtájáról, emigrációs nagyasszonyáról, a magyar kultúra fáradhatatlan nagykövetéről. A találkozóra a montreáli Magyarok Nagyasszonya Magyar Egyházközség díszebédjén került sor, melyet Leskó Szabolcs plébános nyitott meg, majd Szíki Károly és Zám Andrea az *Aldalak szóval, vigalommal* c. ünnepi műsorukat mutatták be a forradalmárok emlékezetére.

Szíki a pódiumról is köszöntötte a 99 éves Detre Gyulát, s jókívánságát fejezte ki, remélvén, hogy a 100. születésnapját is együtt fogják ünnepelni. Ezen ünnepi pillanat 200 ember előtt történt 2016 október közepén.



## Kérés régi lapszámokkal és MHBK-anyagokkal kapcsolatban

Kedves Olvasóink, kedves Bajtársak,

kérjük, hogy ha vannak olyan régi **MHBK Bajtársi Tájékoztatóik** (ez Karintiában indult 1948. nov. 1-től) és régi **Hadak Útján** számaik (ami kb. 1950-től jelent meg) **az 1974-es évfolyamig bezárólag**, melyekre már nincs szükségük, legyenek szívesek elküldeni szerkesztőségünk postafiók-címére, hogy archívumunkban tovább őrizhessük őket az utókor számára. A postaköltséget utólag szívesen megtérítjük. Emellett régi, az MHBK-ra, a Vitézi Rendre és egyéb nemzeti emigrációs szervezetekre vonatkozó, már nem kellő régi anyagok, iratok, feljegyzések, magyar újságok is érdekelnek.

Köszönettel, a szerkesztő

### **Szűcs István HOHE területi vezető: Beszámoló a Pécssett 2016. szeptember 10-én tartott Zrínyi-napról**

1990 óta, mikor is megalakult a HOHE területi szervezete, és sokoldalú segítséggel sikerült újrafelállítani az 1950-ben eltávolított Zrínyi- és a világháborús hősi emlékművet, minden évben tartottunk szeptember elején Zrínyi-napot. Kiemelkedő ünnepeket rendezett a Zrínyi Bajtársi Kör 1998-ban, az Intézet alapításának 100. évfordulóján, és 2002-ben, amikor az újra elkészített intézeti zászló szentelő ünnepségén vehettünk részt. Amíg létezett Pécssett honvéd alakulat vagy határőrség, sok segítséget adtak a rendezésben, azonban mára már nincsenek, éppúgy, mint volt bajtársaink, barátaink zöme is csak emlékeinkben él.

Az utóbbi tíz évben viszont sikerült bevonni a szervezésbe a Hadapródiskola épületének 1960-as átalakítása óta itt működő orvosi kart, Miseta Attila dékán úr szívből jövő segítségével. Így vált lehetővé, hogy idén, Szigetvár ostromának 450. évfordulóján, a szokásosnál nagyobb szabású ünnepeket tartunk, sok támogató bevonásával, és történelmi vetélkedő rendezésével, gazdag kulturális és történelmi programmal. Köszöntőt mondott Dr. Boross Péter volt miniszterelnök, s bölcs, a történelmet alaposan ismerő, ám korunk mélyebb összefüggéseit is tisztán átlátó emlékbeszédet tartott prof. Dr. Molnár Tamás (PTE Általános Orvos Kar), valamint Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes a Honvéd Hagyományőrző Egyesület részéről. A műsor előtt Dr. Kecskeméthy ezredes asszony bejelentette, hogy felvették a HOHE tagjai közé a Pécssett eddig is működő Szabolcs Fejedelem Egyesület tagjait Kristinus Dávid vezetésével (aki altiszti iskolás és a HOHE 1956-os pályázatának nyertese). Az új tagok eddig is részt vettek rendezvényeinken együttműködési megállapodás alapján.

## Iovag Kenyeres Dénes nyá. alezredes jelentései Kecskemétről

### Emlékezés és koszorúzás október 6-án

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata szervezésében 2016. október 6-án az Aradi vértanúk terén lévő emlékműnél tartottak megemlékezést. A Himnuszot követően a Szent Imre Katolikus Általános Iskola tanulói adtak elő emlékműsort a szépszámu érdeklődő részére. Nemcsik Mátyás önkormányzati képviselő mondott emlékező beszédet, amelyben kiemelte a kivégzett mártír tábornokok hősiességét, akik büszkén vállalták a szent ügyért a halált. A HOHE és az 1956 Magyar Nemzetőrség Kecskeméti Parancsnoksága nevében e sorok írója, s Antalfy István, Bagó Imre és Rózsa Zoltán helyeztek el a koszorút. A diákok gyertyákat, mécseseket gyújtottak és helyeztek az emlékmű elé. A Szózat zárta a rendezvényt.

### Emlékezés a 60 évvel ezelőtti eseményekre

A városban működő 56-os szervezetek vezetői javaslatára Kecskemét méltóan kívánt emlékezni a Forradalom és Szabadságharc helyi véres eseményeire.

2016. február 25-én alakult meg, a vidéki városok közül elsőként, Kecskeméten az 1956-os Emlékbizottság. Az elkészített munka-és ütemterv szerint valósította meg a kitűzött célokat és feladatokat. Pályázatokat nyújtottak be különböző állami szervezetekhez, hivatalokhoz.

Az 1956-os Emlékbizottság javaslatai alapján valósult meg a Forradalom és Szabadságharc 60. évfordulóján a hírös városban:

-„A fa fellobbant, a szén szerteszállt...” c. rendhagyó emlékkiállítás és a Szobonya Zoltán Emlékszoba.

-Bács-Kiskun '56/60 címmel emlékkonferencia.

-2016. október 22-én a Katona József Színházban ünnepi műsorral tisztelegtek 56 hősei előtt, illetve emlékének.

-Az Emlékbizottság a 60-ik évforduló alkalmából jubileumi Emlékkeresztet alapított három fokozatban: posztumusz, az élő 56-osok részére, s azoknak, akik kutatják, publikálják, őrzik 56 emlékét.

A bizottság javaslatára, színházi ünnepi műsor keretében került átadásra a jubileumi Emlékkereszt mindhárom fokozata összesen 39 fő részére. A posztumusz kitüntetések a hozzátartozók vehették át.

2016. október 23-án a Kecskemét főterén álló 56-os emlékműnél volt városi szintű ünnepség a Forradalom és Szabadságharc 60. évfordulója alkalmából. Szemereyné Pataki Klaudia polgármester mondott beszédet. Az emlékműsorban szerepelt Dóbiás Péter és együttese is. A HOHE nevében dr. Jónás Iván, Kenyeres Dénes és Kurucz Ferenc, az 1956 Magyar Nemzetőrség képviselőjeként pedig Kenyeres Dénes nemzetőr tábornok helyezték el a koszorút. Október 27-én és november 4-én pedig a Köztemetőben álló 56-os kopjafánál és az 56-os sírkertnél tartottak megemlékezést, valamint koszorúzást. -A város

Olvasókönyvet jelentetett meg a 60. évforduló alkalmából, melyet e sorok írója lektorált. A Hírös Históriak 2-es számában 1956 Kecskemét történetével foglalkozó cikkek jelentek meg, amelybe szintén írt tanulmányt Kenyeres alezredes.

Mindezek fényesen bizonyítják, hogy a hírös városban élők számára milyen fontos 1956. Az egykori résztvevők és utódaik őrzik, továbbviszik a Forradalom eszméit, haladó hagyományait.

## **Emlékezés és koszorúzás Halottak Napján**

A 100 éve is zajló Nagyháborúban elesett katonákra is emlékeztek Kecskeméten a Szentháromság temetőben az I. világháborús hősi parcellánál. A HOHE, a Történelmi Vitézi Rend és a Honismereti Szövetség helyi szervezetei által létrejött rendezvényen Dr. Jósa Iván mondott beszédet. A szónok kiemelte a kecskeméti katonák önfeláldozó és hősiességét a különböző frontszakaszokon. A háború alatt mintegy kétezer kecskeméti illetőségű katona vesztette életét. Koszorúzás zárta a megemlékezést. Dr. Jósa Iván és e sorok írója helyezte el a megemlékezés virágait a HOHE nevében.

---

## **Fekete Dénes (Miskolc): Koszorúzás a Doni kopjafánál**

Halottak napja alkalmából a Doni Bajtársi Szövetség Miskolci Csoportja 2016. november 2-án koszorúzási ünnepséget szervezett Miskolcon, a Szemere kertben lévő emlékhelynél. A megjelenteket Fekete Dénes köszöntötte, majd elmondta, hogy itt, ezen a helyen azokra a miskolci és borsodi katonákra emlékezünk, akik a Doni hadművelet során vesztették életüket, akik közül sokan jeltelen sírban, ismeretlen helyen nyugszanak. Ma - 73 évvel az események után - **nagyon kevés túlélő van**, de kettőről még tudunk. Ők **a miskolci Stubner Ferenc (1919), illetve az emődi Tergalecz Ferenc (1920)**. Sajnos ők idős koruk és betegségeik miatt most nincsenek itt. **Idén csoportunk két aktív segítőjét veszítettük el, a 83 éves dr. Chlumetzky Ferencet és a 91 éves Tóth Bélát**, akikkel a Doni-, illetve a Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetségében dolgoztam együtt. Ők nem vettek részt a Doni harcokban, de évtizedeken keresztül támogatták a szövetség tevékenységét és tagjait. Ezen a helyen is megköszönöm áldozatos munkájukat. Nyugodjanak békében a Doni bajtársakkal együtt.

Szabó Sándor református lelképásztor az elesettekért, az elhunytakért mondott egy imát, amit koszorúzás követett. A következő szervezetek helyezték el virágaikat az emlékoszlopnál:

- Miskolc MJV nevében Pfliegler Péter alpolgármester,
- a Doni Bajtársi Szövetség,
- a Miskolci Lengyel Önkormányzat,
- a Magyar Történelmi Nemzetőrök Szövetsége,
- a Kárpát-medencei Nemzetőrség Szent István tagozata.

A díszőrséget a Bükki Hegyivadász Egylet tagjai biztosították.





S néhány mondat az említett miskolci elhunytakról:

**Dr. Chlumetzky Ferenc** (\*1933) szülész főorvos. Hagyományörző, táblaállító, 1848-as honvédsírok felkutatója. 20 éven keresztül segítette a Doni Szövetség Miskolci Csoportjának munkáját. A torokrákkal 6 éven át vívott küzdelemben végül alulmaradt.

**Tóth Béla** (\*1925). A Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetségének alapító tagja, a BAZ megyei Szervezet elnöke 2000-től haláláig. A hadifoglyok kárpótlásának, majd azt követően a nyugdíj kiegészítésüknek fáradhatatlan harcosa. A Kárpát-medencei magyar katonai temetőkre rendszeresen szervezett zarándokutakat. 1945 márciusától – mint levante - másfél évig volt angol hadifogságban.

### Felhívás

A Kanadai Magyar Kultúrközpont (a Torontói Magyar Ház) fel szeretné venni a kapcsolatot olyan személyekkel (vagy leszármazottaikkal), akik az 1956-os Forradalom után Macedónián keresztül jutottak ki Kanadába. Aki erre vonatkozólag felvilágosítással tud szolgálni, kérjük jelentkezzen a [press.and.publicity@hccc.org](mailto:press.and.publicity@hccc.org) e-mail címen, vagy a következő telefonszámon: (416)654-4926, 209-es mellék.

## Ratkay Zoltán Imre: A 60. évforduló Mosonmagyaróváron

A Honvéd Hagyományőrző Egyesület és a Vitézi Rend helyi tagjai az 56-os megemlékezéseken három helyen zászlóval kivonulva koszorúztak 23-án a szentmise után a Mosoni-temetőben.

Pausits István önkormányzati képviselő mondott beszédet, majd Kapui Jenő címzetes kanonok mondott imát az elhunyt áldozatokért.

Ezután a "Mindig új élet lesz a vérből" c. kiállítást néztük meg a Hanság Múzeumban, hű megemlékezésésként az 56-os halottakért.

Vasárnap délután az Országos Képzőművészeti Pályázat és Kiállítás eredményhirdetésén vettünk részt. A városi ünnepen megemlékező beszédet dr. Árvay István, a város polgármestere mondott.

Október 26-án a város "Gyásznapján" (*a gyilkos kommunista sortűz évfordulóján – a szerk.*) az Óvári temetőben beszédet mondott Széles Sándor kormány megbízott, amit koszorúzás követett.

A Gyász-térre vonultak a megemlékezők, beszédet Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere mondott. Igen méltó volt a 60. évfordulóhoz ez az ünnepségsorozat: több, mint hatvan civil szervezet, iskola, párt, intézmény koszorúzott.

## Ratkay Zoltán Imre: Ökumenikus istentisztelet és koszorúzás Németújváron

Bécs és Pozsony között, Bad Deutsch Altenburgban (*régi és mai magyar zarándokhelyen – a szerk.*) voltunk ökumenikus istentiszteleten, majd koszorúztunk. Szent István királyunk mellszobrát az idén avatták fel ott "a templomalapító király" magyar-német felirattal.



Szent István mellszobrának megkoszorúzása Németújváron

## Veszprémi beszámoló

**Pintér Kornél, a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet országos elnöke jelentette,** hogy „Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc emlékéért Alapítvány” (Veszprém), a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet 2016. október 7-én **özv. Maléter Pálné Gyenes Judithot,** az 1958.június 16-án mártírhalált halt Maléter Pál vezérőrnagy, honvédelmi miniszter özvegyét látta vendégül, ahol a meghívott **„Az utolsó 56-os özvegy”** címmel tartott személyes hangvételi előadást. Ezzel is tisztelgett a mártír honvédelmi miniszter, az 1956-os Forradalom és Szabadságharc, valamint a kommunista diktatúra áldozatainak emléke előtt.

**Október 23-án** a Veszprém Megyei Rendőr-Főkapitányság épületében lévő emléktáblánál **koszorúztak,** ünnepi beszédet mondott Fenyvesi Zoltán, a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke. Más bajtársi szervezetekkel közösen megemlékezést tartottak még Veszprémben az Alsóvárosi Temetőben, valamint Gyulafiratóton is.

A Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet a Nemzeti Fórum Egyesület és a Lakitelek Népfőiskolával karöltve **november 12-én emléktáblát avatott Nagy Alajos, az ajkai Nemzeti Forradalmi Tanács titkára, az Ajkai Szabad Szó kiadója és szerkesztője, a Magyar Szabadságharcos Világszövetség elnökének tiszteletére,** az Ajka-Ajkarendeki Szent Márton Püspök Római Katolikus Plébánia (Rendeki utca 32.) épületénél.

„Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc emlékéért” Alapítvány, a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Történelmi Vitézi Rend **november 18-án pedig Dr.Torgyán József** egykori 56-os nemzetőr, az 1956-os Újpesti Forradalmi Tanács Propaganda Bizottságának tagja, a Független Kisgazdapárt egykori országos elnöke, volt Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter számára szervezett **könyvbemutatóval egybekötött előadást, *Visszaemlékezéseim – Száll a turul fészkére*** címmel.

---

### **A fegyvernemi hadapródiskolákra emlékeztek. Jubileumi ünnepséget tartott a Honvéd Hagyományőrző Egyesület (HOHE) Budapesten, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Zrínyi Campusán 2016. november 23-án**

Források: [www.honvedelem.hu](http://www.honvedelem.hu); Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke; Zsákai Marietta (az ő sorait l. a 24. oldalon).

A fegyvernemi hadapródiskolák megalapításának 75. évfordulója alkalmából rendezett eseményen - amelyen részt vett dr. Boross Péter volt miniszterelnök, a Nemzeti Emlékhely és Kegyelet Bizottság elnöke is - dr. Boldizsár Gábor ezredes köszöntötte a résztvevőket. „Ma azért gyűltünk össze, hogy erre az egykor

remekül működő rendszerre emlékezzünk, vele az ott szolgálókra, a hétköznapi katonákra és a hősökre, hozzájárulva ezzel ahhoz a nemzeti elismeréshez, amely teljes egészében még várat magára” – fogalmazott Boldizsár ezredes.

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja elmondta: rendkívül fontosnak tartja azokat az eseményeket, ahol a Magyar Honvédség múltjával, egyes elemeinek kialakulásával foglalkoznak, a hadapródiskolák koncepciójának kidolgozása és gyakorlatba ültetése ráadásul különösen fontos volt a magyar katonai képzés területén.

A rendezvényen prof. dr. Szakály Sándor, a HOHE elnöke, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója a hadapródiskolák megalapításának és képzési rendszerének 1941 és 1945 közötti időszakát idézte fel. Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes, a HOHE elnökségi tagja pedig a hadapródiskolák bajtársi köreinek hagyományápoló tevékenységéről tartott előadást.

A jelenlévők az esemény zárásaként megkoszorúzták a Zrínyi Campus területén lévő hadapródiskolák növendékek emléktábláját.

A II. világháborúra való felkészülés megkövetelte a tiszti létszám biztosítását, elsősorban jól képzett alacsonyabb - tiszti beosztást betöltő csapattisztekre volt szükség. A HM. 9. osztálya által kidolgozott és a Vkf. 1. osztálya által felterjesztett javaslat alapján a Kormányzó úr 1941. április 1-én határozattal rendelte el a Fegyvernemi hadapródiskolák felállítását. A honvéd hadapródiskolák öt évfolyamú katonai tisztképző iskolák voltak.

#### **A következő fegyvernemi hadapródiskolákat állították fel:**

**Budapesten:** M. kir. Görgey Artúr Honvéd Műszaki Hadapródiskola; M. kir. Honvéd Repülő Hadapródiskola 1941-1942

**Marosvásárhelyen:** M.kir. Csaba Királyfi Honvéd Gyorsfegyvernemi Hadapródiskola

**Nagyváradon:** M. kir. Gábor Áron Honvéd Tüzérségi Hadapródiskola

**Pécsett:**(1942) M. kir. Zrínyi Miklós Honvéd Gyalogsági Hadapródiskola, 1944. nov.-ig

**Sopronban:** M. kir. Rákóczi Ferenc Honvéd Gyalogsági Hadapródiskola; M. kir. Egyesített Honvéd Gyalogsági Hadapródiskola 1944. november 10. - 1945. május 30.

Az utolsó, 1944. november 15-i avatásokon a Ludovikán és a Bolyain 438 hadnagyot, a hadapródiskolákon pedig 578 zászlóst avattak hivatásos tisztté. „A Magyar Királyi Honvédség Hadapródiskolái 1941-45” történetével és a képzés sajátosságaival a *Növendékek, hadapródok, hallgatók 1868-2004* c. könyv (Budapest, HIM 2009) 3. része 79-146. oldalai foglalkoznak részletesen.

Kecskeméthy ezredes átfogó előadása a *Negyed évszázad a HOHE működésében, a hadapródiskolák bajtársi köreinek hagyományápoló tevékenysége* címet viselte. Egyik legfontosabb mondatát idézzük: “1945 után a magyar királyi honvédség hivatásos és tartalékos tagjai földönfutóvá váltak addigi pályafutásuk kényszerű megszakításával, illetve abbahagyásával. Kegyetlen kor, kegyetlen sorsú katonanemzedéke voltak ők. A veszített háború utolsó véres hónapjai, s a rákövetkező békeévek legnagyobb tehertétele, a szovjet megszállás és politikai következményei talán egyetlen pályát/hivatást sem sújtottak olyan változatos

kíméletlenséggel, mint a katonákat.” Más események mellett a HOHE 1990-es megalakulása jelentette az egyik legfőbb lépést a jóvátételben, amely feladatot az Egyesület azóta is lelkiismeretesen betölt. “Az egyesület küldetése az, hogy tiszteSSéggel emléket állítson az egykori magyar királyi honvédségnek, annak elesett, kivégzett, megsebesült, eltűnt, hadifogságot szenvedett tagjainak, ápolja az egykori tanintézetek, fegyvernemek, szolgálati ágak emlékét, valamint továbbadja a jövő nemzedékei számára a tisztesség, a bajtársiasság, az egymásért és a nemzetért érzett felelősség hagyományait, és utódokat neveljen e nemes célkitűzések továbbvitelére.”

### **A HOHE-nek jelenleg is tagjai az alábbi, volt hadapródiskolás szervezetek:**

M. kir. Görgey Artúr Honvéd Műszaki Hadapródiskola Bajtársi Köre, Marosvásárhelyi M. kir. "Csaba Királyfi" Honvéd Gyorsfegyvernemi Hadapródiskola Bajtársi Köre, Nagyvárad M. kir. "Gábor Áron" Honvéd Tüzérségi Hadapródiskola Bajtársi Köre, Pécsi M. kir. "Zrínyi Miklós" Honvéd Gyalogsági Hadapródiskola Bajtársi Köre, Soproni M. kir. Rákóczi Növendékek és Hadapródok - Zrínyi Ilona Növendékek együttes Baráti Köre, Kőszegi M. kir. "Hunyadi Mátyás" Honvéd Középkolai Nevelő Intézet Baráti Köre.

A Honvéd Hagyományőrző Egyesület Virágh István ezredes részére posztumusz HOHE díszérmét adományozott, a M. Kir. Zrínyi Miklós Honvéd Gyalogsági Hadapródiskola névadója, Zrínyi Miklós pécsi mellszobrának elkészítésében és az emlékmű talapzatának felújításában végzett kiemelkedő szervező tevékenységéért. A kitüntetést leánya, Virág Éva vette át. HOHE díszérmét kapott a Budapest védelmében 1944 decembere és 1945 februárja között tanúsított hősi helytállásáért v. Botár Elek törzsszászlós, Kokovay Gyula Antal zászlós és Póka Gyula zászlós. Helytállásukat köszönjük.

***A szerkesztő hozzáfűzése:** Volt alkalmam több volt hadapródiskolással személyesen is megismerkedni, akik azóta is igen nagyra tartják az iskoláikban kapott nevelést és hazafias szellemet, és közös bennük az évtizedeken át is megmaradt szoros bajtársi, baráti összetartás, bárhova vetette is őket a sors a világban.*

---

A korábbi számokba helyhiány miatt e cikk nem fért be, de fontosnak tartjuk közlését. Beküldte: Borbás Károly főszerkesztő emeritus (Toronto)

A VERITAS Történetkutató Intézet Hírlevelében olvastuk:

### **Tanácskozás a történelmi igazság jegyében**

„Számvetés a történelmi múlttal. Beszélgetés egy megemlékező felirat kapcsán” címmel rendeztek tudományos tanácskozást 2016. január 9-én Szatmárnémetiben. Az esemény célja, hogy szakértők, történészek bevonásával tisztázzák a „horthysta-fasiszta-magyar” fogalmak összekapcsolásának



létjogosultságát, történelmi igazságalapját. A rendezvény szervezője a Szatmári Híd Egyesület, a helyszíne pedig a Szatmár-Láncos református gyülekezet új terme. Előadást tartott dr. Szakály Sándor, dr. Ottmar Trasca, Thoroczkay Sándor és dr. Turbucz Dávid is.

*A történelmietlen, tarthatatlan „horthysta, fasiszta magyar” kifejezés törlendő!* Szakértők, történészek bevonásával – a tavaly októberben rendezett fórum után – újra tisztázták a „horthysta-fasiszta-magyar” fogalmak összekapcsolásának létjogosultságát, történelmi igazságalapját. A főszervezők célja, hogy ezek a hibás kifejezések legalább az emlékművekről eltűnjenek. (...)

Román és magyar történészek, *Dr.Szakály Sándor*, a VERITAS főigazgatója, *Turbucz Dávid*, az MTA Bölcsészettudományi Intézetének tudományos munkatársa, és *Ottmar Trasca*, a RTA Kolozsvári kutatóközpontjának tudományos munkatársa fejtették ki véleményüket. A szóban forgó kérdéskörrel *Thoroczkay Sándor* történelemtanár adott elő, *Liviu Rottman* írásban küldte el véleményét. A levelet *Décsei Miklós*, a Szatmári Zsidó Hitközség elnöke olvasta fel románul, *Krakkó Rudolf*, a Szatmári Híd Egyesület elnöke pedig magyarul. Szóba került a bukaresti születésű ismert holokausztkutató, Randolph L. Braham kutatásait összegző műve is, amely első számú forrásként tételesen cáfolja, hogy a Horthy-korszak a zsidók számára vézskorszak lett volna, hiszen a náci megszállásig Magyarország volt az egyedüli a térség országai közül, ahol viszonylagos biztonságban éltek a zsidók. -Valós adatokkal alaposan alátámasztott tényeket könyvelhetett el magának a hallgatóság. Miután mind a téma elismert kutatói, így előadásaik által a hallgatóság betekintést nyerhetett a deportálásokról előzményeibe és céljaiba. A történészek egyetértettek abban, hogy a zsidók deportálását semmiképpen nem lehetett volna megakadályozni a kialakult politikai környezet miatt. Azonban Horthy hibázott akkor, amikor nem élt minden lehetőséggel, hogy a végsőkéig halogassa a deportálásokat. Ellenben: a fasiszta szó használata Horthyval kapcsolatban teljes képtelenség, mint ahogy a horthysta kifejezés sem helytálló, hiszen nincs semmiféle meghatározása annak, hogy mit jelent ez a szó, kit vagy mit lehet horthystának nevezni? Mindhárom előadó szerint helytelen, történelmietlen, szakmailag kifogásolható és megbélyegző jellegű a „horthysta-fasiszta-magyar” kifejezés használata! Ennek folytán az efféle jelzőknek nincs helyük a megemlékező szövegekben sem!

Végeredményben egyezés született abban, hogy a kezdeményezés fontos lépés és a szövegeket mindenképpen módosítani szükséges. Megerősítvén a korábbi tanácskozás végső üzenetét, az előadók, illetve a jelenlévő szatmári tanárok abban egyeztek meg a kezdeményezőkkel, hogy a következő módosítást tartják helyénvalónak: A „horthysta-fasiszta” kormány általi deportálás helyett a következő kell szerepeljen a feliratokon: „A nemzeti-szocialista Németország által megszállt Magyarország hatóságainak a közreműködésével deportáltak.” (...) (*A szatmar.ro és a Friss Újság / frissujzag.ro nyomán*) *Oszlanszkei Tamás*

## HALÁLOZÁS

-v. Ferenczy Lóránt m. kir. tűzértiszt, a volt argentinai Czetz János MHBK Főcsoport vezetője jelentette, hogy “gyermekkori jó barátom és névrokonom, **Ferenczy Loránd m. kir. légvédelmi tüzér**

**hadnagy** 92-éves korában Curitibában (Brazília) október 22-én elhunyt. 1924 júniusában született Debrecenben, és 1991-től 25-éven keresztül szolgálta a magyar államot mint curitibai tb. konzul, amiért idén a magyar államfő a magyar érdemrend tisztikeresztjével tüntette ki.”

-Borbás Károly főszerkesztő emeritus (Toronto) jelentette, hogy **v. Bogárd András** szabadságharcos (\*Pécs 1925 november) életének 91. évében, október 6-án Torontóban elhunyt. Lapunk hűséges olvasója és támogatója volt. **Bojtár Terézia**, lapunk olvasója és támogatója (\*Cserépfalu 1942 május) életének 74. évében Magyarországon, szülőfalujában október 16-án elhunyt.

-Szűcs István, a HOHE pécsi területi vezetője közölte, hogy 94 éves korában elhunyt **dr. Breuer Pál m. kir. vegyvédelmi főhadnagy, rehabilitált őrnagy**. Szovjet hadifogságból hazatérve, családjával együtt az Ormánságból a Hortobágyra egy birkaistállóba telepítették az elvtársak. A kommunizmus enyhültebb éveiben jogi és agráregyetemet végzett, főagronómusként ment nyugdíjba. 1990-ben részt vett a HOHE megalapításában, s a Recski Szövetség Déldunántúli Szervezetét vezette. Könyvben is megörökítette életét.

## **RÖVID HÍREK, LEVELEK, KIEGÉSZÍTÉSEK**

-**Dr. Irsay György nyá. rehab. ezredes** (Miami, korábban Caracas; \*Budapest, 1920. március 23.), aki a II. vh. idején Magyarország védelmében nyújtott hazafias helytállása és a magyar honvéd hagyományok őrzése elismeréseként nemrég a *Magyar Érdemrend Tisztikeresztje* kitüntetését vehetett át, 1941-es avatású Ludovikás hadnagyként – idén egyetlenként – **gránit diplomában részesült, mely a 75 évvel ezelőtt avatottakat illeti.** (A Nemzeti Közszolgálati Egyetem átadó ünnepsége a Ludovikán szeptember 22-én volt, bajtársunk nem tudott személyesen jelen lenni.) Ez alkalomból szeretettel köszöntjük és további békés életet kívánunk neki és kedves feleségének!

-**Hóka Ernőt, a New Yorki székhelyű Magyar Szabadságharcos (Nemzetőr) Világszövetség elnökét** 2016 Szt. István napja alkalmából Áder János köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesítette, a Forradalomban tanúsított helytállása és az azt követő hat évtizedes nemzetszolgálati munkája elismeréseképpen. Szívből gratulálunk neki!

-A Los Angeles-i Egyesült Magyar Házban 2016. szeptember 24-én bemutatkozott az újonnan érkezett Széles Tamás főkonzul és családja. Az este folyamán a főkonzul úr a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adta át **Lassan György szabadságharcosnak**, melyet Áder János köztársasági elnök adományozott. A kitüntetett köszönetében megemlékezett elesett bajtársairól, s elmondta, hogy készek voltak 1956-ban is feláldozni életüket a hazájukért, a Forradalom eszméjéért.

-A Forradalom és Szabadságharc 60. évfordulójára **megújult a San Francisco-i Gloria Victis '56-os emlékmű.** A szobrot 1986-ban avatták, megálmodója Dr. Szabó Gyula volt, a néhai Rózsa Olga alkotása, és Könyü Ernő (a Tamásiban született, később St. Louis-i Könyü László író fia) volt amerikai kongresszusi képviselő közbenjárásával állíthatták fel a belváros egy méltó helyén, a California State

Building udvarán. A mű állagromlás miatti felújítása már időszerű volt - az újraöntést most Jackovics Tamás és családja anyagi támogatása tette lehetővé, valamint Rékay András, a Szabadságharcos Szövetség helyi csoportjának elnöke kitartó szervezőmunkája. Áldozatvállalásukat köszönjük! (Jackovics Tamást a magyar ügyek évtizedes támogatásáért a köztársasági elnök augusztus 20-ával a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével tüntette ki.)

-**Mányoki-Németh Károly** (Toronto), 1956-ban a Zala megyei forradalmi bizottság tagja, ismét elküldte szerkesztőségünknek *Számadás* című színvonalas összeállítás legújabb számait, melyekben az 56-os Forradalomról szóló és a Szabadságharc eszméit megalkuvás nélkül képviselő, valamint Trianon elutasítása szellemében írott cikkek, beszámolók, elemzések, felvilágosító írások találhatók. Köszönjük szépen, s további munkájára a Jóisten áldását kérjük.

-**Alakszay Miklós** Virginia államból, Mechanicsville-ből (USA) elküldte szerkesztőségünknek az *Új Hungária* c., Münchenben kiadott emigrációs lap egy 1959-es példányát, benne a Forradalomra emlékező írásokkal. Köszönjük szépen!

-**Csaba-Gallanth Edith**, a 2016. február 2-án, életének 98. évében **elhunyt Csaba Elemér** (Chicago) **lánya** felhívásunkra értékes újságcsomagot küldött szerkesztőségünk archívumának Kaliforniából, köztük a Hadak Útján régi lapszámaint és a chicagói magyar emigráció életére vonatkozó iratokat is. Köszönjük! Hamarosan küldi **édesapjáról** írott **megemlékezését** is.

-**Zsákai Marietta továbbította a hírt**, hogy a honvédelmi miniszter **Zrínyi Miklós Díjjal tüntette ki** a magyar tudomány napja alkalmából **prof. dr. Padányi József dandártábornokot, a Nemzeti Közszerződési Egyetem tudományos rektorhelyettesét**. Az elismeréshez szívből gratulálunk! **Ugyancsak ő küldte elsőként a hírt** arról, hogy “a fegyvernemi hadapródiskolákra emlékeztek. Jubileumi ünnepséget tartott a Honvéd Hagyományörző Egyesület (HOHE) Budapesten, a Nemzeti Közszerződési Egyetem (NKE) Zrínyi Campusán”. Marietta személyes hozzáfűzése: *“Nagyapám iskoláját és a többi hadapródiskolát 75 éve nyitották meg. Hetven fő volt meghíva az ünnepségre. Az alkalomra, közreműködésemmel és HIM parancsnoki engedéllyel elhozhattuk a levéltárból a Marosvásárhelyi M. Kir. "Csaba királyfi" Honvéd Gyorsfegyvernemi Hadapródiskola csapatzászlaját is”*. Az eseményről a 19. oldalon olvashatnak részletes beszámolót.

-**Az új Torontói Magyar Házban** (32 Bermondsey Rd.) szeptember folyamán végre helyükre kerültek a régi épületből (840 St. Clair Ave., ahol 1974 és 2012 között működött az intézmény) való történelmi tárgyak, így az egész emigrációban ismert, egyedülálló **Szentkorona-csillár**, valamint a történelmünk nagyjait ábrázoló nagyméretű **festmények**. Ezzel vált újból igazán teljessé a kanadai magyarság legfontosabb társadalmi központja, hiszen egész más így belépni a nagyterembe, mint csupasz, semmitmondó, politikailag korrekt falak közé.

-**Újabb emlékhelyeket állítottak az I. Világháborúban a Doberdói fennsíkon harcoló magyar katonáknak**. Új információs táblák, útbaigazító térképek teszik könnyebben elérhetővé, az egykori frontszakasz helyszíneit. A szegedi Meritum Egyesület önkéntesei 2014-ben a San Martino del Carsó-i Karszti Barlangkutató Egyesület tagjaival végzik a doberdói emlékművek rendbetételét.